

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogorske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopolni naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 25. oktobra.

Predvčerajnim zaključil se je deželni zbor česki v Pragi, predno še je bil rešiti mogel vse predloge. Zborovanje delegacij je pred durmi in pred njim morajo utihniti deželni zastopi, četudi s svojim delom neso še pri konci. Ravno preminovši dobi českega deželnega zbora se ne more očitati, da ni bila delavna in plodovita; celo polemike, katerih je bilo s česko-narodnega, nemško-narodnega in takozvanega srednjestranskega stališča v polupretaklih sejah českega deželnega zastopstva lep snop, ne morejo se prištevati k potratam časa, ker so se sukale na podstavi znamenitih političnih predlogov in mnogokaj razjasnile, kar se je dosedaj skrivši vršilo za kulisami mogočnih strank, merodavnih za česko deželo, a merodavnih tudi za vse avstrijsko notranje življenje. To pripoznaval je v svojem slovesu i sam vrhovni deželni maršal in konečno izražal željo, da bi se deželni zbor v bodočem letu zopet sestel „kot zvesti tolmač zastopanega prebivalstva in kot živa slika jedinstva kraljevine česke.“

Brez dvojbe meril je s to besedo česki maršal na dr. Herbstov predlog, na nemško-nacionalne nakane, ki hočejo prebivalstvo česko proti njegovi volji razcepiti na dvoje in kraljestvo česko, staro celotno ozemlje, imperativno razkrojiti. Usoda dr. Herbstovega tega predloga je že dognana; da-si mu česke rojenice v deželnem zboru neso bile naravnost neprijazne, položivši ga v roke prebivalstva samega, kaže se vender, da ga bodo uničili tega prebivalstva plebisciti, in kar je pri tem za kolovodje nemško-česke stranke žalostno, je to, da se česki plebisciti skoro nič ne razlikujejo od plebiscitov nemških, da nemški prebivalci skoro soglasno s českim narodom učijo nemške svoje zastopnike višje politične razsodnosti. Ta stvar, ki je mimogrede porodila tudi Plenerjev govor, divno deklaracijo brutalne nemške teorije, bila je toliko važna, da so parlamentarni pojavi o njej obujali pazljivost vseh naših političnih krogov, zlasti tistih, mej njimi tudi slovenskih, ki narodno enakopravnost hoté uveljaviti s preuredbo in presestavo narodno-mešovitih okrajev.

To pa vender ni bilo jedino, kar je splošno politiko našo vezalo na ravnokar minovše zborovanje českega zastopstva. Skoro v istih krogih, v isti nem-

ški šumiglavni bil je doma tudi dr. Bareutherov predlog, naj se po narodnosti predeli deželni šolski svet v českem kraljestvu, imel je tudi isti razdorni poklic, pripravljati pot in celo z dejanjem pokazati, kako bi se v konečni posledici na zemlji Čehov udmačili dve deželici s svojima upravnima in zakonskima zastopstvom. A tudi on dosegel je le to, da se je pri njegovem pokopu razkrival nemški, Čehom smrtni program.

Kako se je teško ločiti od privilegijev, in bodo naj tudi krivični in druge zatirajoči, pokazalo je nemško pravicoljubje v debati o volilni reformi, ki jo je česko-narodna stranka morala nasvetovati, da bi se z njo odstranile premnoge krivice, izvirajoče iz nedostatnega zastopstva, po katerem trpijo Čehi vsled sedanjega volilnega reda. Tudi v tej debati videlo se je, da se Nemci avstrijski neso še povzpeli do prvin konstitucionalizma, po katerih za deželo česko mora biti reprezentacija česka in ne nemška!

Da se je vsaj množini prebivalstva, petakarem, izrekla za bodoče volilna pravica, tudi to je splošnega priznanja vredno in tudi dobilo ga je. Vender pa če hoté nemški poslanci iz tega kovati si čast in slavo, ker se je pravica petakarska z nemške strani izjavljala v posebnem predlogu, s česke pa s predlogom volilne poprave sploh, tako da je svobodomiselna poprava zasluga nemška — moralo je to le milovanje obujati, ker je prazno „tartufovanje“, katero je veliko prepozno prišlo, da bi moglo koga slepiti, ali pa tudi prehitro, ker še je živ naš spomin, kako so se isti poslanci nemški isti pravici upirali v državnem zboru etc.!

Pozabiti nam tudi ne bode vedenja nemškega v zadnjem deželnem zboru českem, ko se je ukrepalo o stavbi novega deželnega českega muzeja. Ker bode uprava tega zavoda tudi v českih rokah, za to vsote neso hoteli dovoliti nemški irredentovci na Českem, rajši naj bode dežela brez muzeja, rajši naj obsipa nemško prebivalstvo sum, da za česko kraljestvo, za svojo ožjo domovino nič več ne mara.

Omeniti nam je še znanih predlogov jezikovnih, predloga Kvičalovega in Clam-Martiničevega, oba velikega pomena. Ker pa o njih izpregovorim kaj več še posebe, sklepam denasnji

pogled na zadnje zborovanje deželnega zbora českega, omenivši tako njegovih pojavov, ki preko českih mej morejo zanimati avstrijsko javno mnenje. A dodati nam je konečno še, da je zaključeni zbor v Pragi rešil še drugih, dežele same tičečih se vprašanj, jako mnogo in modro.

Dogodki na Hrvatskem.

Kraljevi Zagreb ni toliko oddaljen od nas, kakor na primer Tonking, ali pa najnovejše nemške naselbine na zahodni obali črnega kontinenta, vender nam dobajajo pristna in verodostojna poročila iz hrvatske stolice nerazmerno pozno, kajti „Pozor“ in „Sloboda“, za nas najmerodajnejša glasila, nemata takraj Sotle več poštnega debita, in vse svoje znanje moramo zajemati iz ljube Agramerice in iz drugih nemških listov, ki nekdar neso zakrivali svojih antipatij proti Slovanom v obče, posebe pa še proti našim najbližjim bratom.

Kdor je čital nemške liste zadnjih dnij, moral se je čuditi soglasju, ki je mahoma navstalo mej glasili raznih barv in strank. Liberalni in oficijalni, oficijozni in sploh vsi nemški listi so tekmovali, kdo bode najbolj opsoval hrvatski narod, zlasti pa hrvatsko opozicijo. Celo naša Lajbaherica izposodila si je pri „Fremdenblattu“ piskerček jeze in žolca in ga včeraj pristavila na sveje štedilno ognjišče, češ: Wo Alles liebt, kann Karl allein nicht hassen“.

Omenjeni članek imel je namen, izraziti nevoljo in gnev o početji stranke prava. A to zvršilo se je s tako odurnimi izrazi, s takimi psovskami, da bodo Starčevičevci, ko bi jim slučajno „Fremdenblatt“ ali pa Lajbaherica prišla v roke, ponosao, kakor znani Kanadeec v Seume-ja pesni vskliknili: „Wir Wilden sind doch bess're Menschen!“

Ne čutimo v sebi poklica, zagovarjati delovanje stranke prava, tudi se ne strinjamo z obliko in raznimi izrazi njih adrese, preverjeni smo celo, da bi Starčevičevci dosegli še več, ko bi jim rabila miljša oblika, ko bi nekoliko brzdale vročerkvni svoj temperament, to pa vsekakor moramo poudarjati, da je jako čudno, ako kdo obsoja početje stranke prava, ako članom opozicije očita neomikanost itd., a pri tem poslu sam zabrede v psovke in rabi pri tem poslu besede nič manj krepke in osorne, nego so se čule v zbornici hrvatski.

LISTEK.

Arabela.

(Izvirna novela iz jutrovnih dežel. — Spisal A. Tomlin.)

(Konec.)

VI.

Ta prepri in razpor mej kvartetom je trajal tako dolgo, dokler ni mestna uprava sklenila v svojo korist uporabiti konfiscirano blago, ter napisala na drugo stran tablice, postavivši jo na drog sredi vrta: „Prepovedano je, cvetje trgati“. A na zadnji strani je še ostalo vidno ime „Arabele“.

To je bil ominozen spomenik za Evropece in, kadar se je sprehajal kateri mimo, spomnil se je na Arabelo in — prepovedano cvetje.

Prišla je ugodna prilika za Arabelino mater, da izpolni dolgo časa negovano željo, da namreč Arabelo pošlje v žensko šolo v Carigrad, da si pridobi znanja v ženskih poslih, kakor je potrebno za žene po evropskih zahtevah. Carigrad je bilo najbližje mesto in tam je imela tudi sorodstvo in poznanstvo.

Evropski kvartet o tem ni ničesar slutil, sicer bi gotovo kateremu izmed njih bilo težko pri srci in vsi štirje bili bi dali duška svojim čuvstvom v miloglasnej pesni, — za srečen pot in še srečnejše svidenje, pa makar bi došli v kolizijo s strogim fermanom. Sprehajali so se redno po Arabelinih ulicah. Vender, ker že dlje časa ni bilo videti Arabele, zdelo se jim je to čudno, posebno starejemu Evropecu. Vsi so mislili, da je bolna. In tudi ta slučaj bi se mogel uporabiti v njihovo korist. Zato so premišljali vsi, kaj bi bilo storiti, da zvedo, kaj je z Arabelo.

Stareji Evropec bil je nekoliko podoben nekemu zdravniku. Ta moral je izvesti načrt in razjasniti stvar za sebe in za druge. Bilo mu je jako drago, da ga je doletela ta čast, ker on je bil bolj zaljubljen kakor drugi, — in je težje čakal v tej negotovosti.

Nekega dne napravi se z doktorsko-resnim obrazom v hišo, ko se je naštudiral poprej, kako se pravi po francoski: „Kje imate bolnika?“ „Kako se počutite?“ in še nekaj družih fraz.

Ko je v Arabelini hiši začel s temi vprašanji, odgovori mu neka žena srednjih let: da je v hiši,

hvala Bogu, vse zdravo in da je gotovo zadel na nepravo mesto. On je povprašal: pa kdo živi tukaj? Reklo se mu je čisto neznano ime, ki je zvenelo pol česki pol poljski in še dostavilo, da so prejšnje prebivalke odišle v Carigrad, namreč Arabela in njena mati, — obe zdravi. Da pa oni to hišo varujejo, dokler se majka vrne.

V tem trenutku pogleda izza vrat sosedne sobe možki obraz, kateremu se je precej poznalo, da ni Levantinec, kakor doktorju. Francoski sta znala oba jednako malo. Zato ga on nagovori česki, v katerem jeziku sta se dosta dobro razumela, bil je to mož one Levantinke, ki je sprejela evropskega „doktorja“ pri vratih, in se imenoval Šestakovski. Povedal mu je, da je prišel iz Carigrada zajedno z nekim prijateljem Italijanom, ter da sta oba arhitekta. Veseli ga, da je imel priliko spoznati se z doktorjem, ki je brž ko ne tudi Slovan. Na potrdilen odgovor, ki se je pa tika poslednje besede „Slovan“, katerega je pa Šestakovski tudi na prvo „doktor“ raztegnil, rekel mu je, da pride ravno prav do tega znanstva, naj izvoli stopiti z njim v hišo njegovega prijatelja, ki ga bo z velikim veseljem sprejel, takega človeka si on baš želi.

Zakaj pa ves ta ropot in ti strastni napadi? edino zategadelj, ker je stranka prava protestovala — se ve da nekoliko energično — proti izjavi predsednika, ki jej je v svojej netaktnosti podtikal veleizdajske namene in razžaljenje krone. Bodi adresa stranke prava res preostra, premalo opiljena, to vendar ne brani, da se stranki dá možnost, da se opere in očisti predbacivanega jej madeža. Že s tem, da je stranka prava protestovala proti temu obrekovanju, je jasno izjavila, da ni nameravala niti veleizdaje niti razžaljenja krone, da torej njenej adresi nedostaja „dolusa“. Sicer bi pa radi poznali posamičnega človeka, kakor tudi katero bodi stranko, katerej bi pri takem obrekovanju kri ne vzkipele. Zakaj torej kaj tacega v zlo šteti baš Hrvatom, ki so na tolikih bojiščih krvaveli za dinastijo in o katerih zvestobi in udanosti do cesarja bi se nikdar dvojiti ne smelo.

Prav nič bi hrvatskega sabora predsednik na svojej časti ne bil izgubil, da je imel toliko poguma in preklical nepremišljeno svojo izjavo. Tako pa je prišlo do skrajnega in bajoneti so morali napraviti red, oziroma zabraniti uhod članom stranke prava, kateri formalno še neso bili izključeni.

„N. Fr. Presse“, katere gotovo živ krst ne bode sumničil, da simpatizuje s Hrvati, je jednakega mnenja. Tudi ona pravi, da imajo Starčevići formalno pravo za se, akoravno materialno nemajo prav in razpeljava, da je vsem prepirom kriva pogodba mej Hrvatsko in Ogersko, ki načeloma priznava državnopravno stališče trojedne kraljevine a v praksi hoče Hrvatsko ponižati do navadne ogerske provincije.

Trdovratni upor stranke prava s takimi sredstvi, kakršni so se uporabljali včeraj, ne bode udušen, in nič veselega se nam ni nadejati od onkraj Sotle, kajti cela vrsta represalij je že na dnevnem redu. Opravilni red bode se poostiril, izgretniki v saboru bodo se izključili na 8—30 dni eventuelno, celo na 30—60 sej, porote se v tiskovnih zadevah odpravijo na tri leta itd.

Za sedaj so iz zbora izključeni naslednji člani stranke prava: Hinković, Barčić, Pisičić, Kumičić, Rukavina, Bakarčić, Pavlović, Valušnik, Radošević, Folnegović, Pilepić, Tuškan, A. Starčević, D. Starčević in Ivandija. Članov, ki še neso izključeni, pa k včerajšnji seji ni bilo, torej stranka prava v zbornici ni več zastopana. Ante Starčević in baron Rukavina sta sicer hotela v zbor, a orožniki, katerih oddelek je čuval Zagrebški parlament, so ja zavrnil.

„Wiener Allg. Zeitung“ piše o tem: „Orožnik postal je stebel hrvatskega parlamentarizma.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. oktobra.

Tržaški deželni odbor je izdelal premembo mestnega volilnega reda, katerega bode še v tem zasedanju predložil deželnemu zboru. Po tej premembi dobé absolvirani tehniki, graditelji ladij, magistri farmacije in lekarnarji tudi volilno pravico.

Pri debati o prošnji nemškega „Schulvereina“ v spodnjeavstrijskem deželnem zboru so trdili liberalci, da vlada na **Moravskem** snuje česke gimnazije jedno za drugo, ustanovo nemških šol pa prepušča nemškemu „Schulvereinu“. V resnici pa to

ni tako. Vlada je v vseh slovanskih občinah strogo ukazala graditi nemške šole, če se je le postavna potreba pokazala. Poslednji dve leti je vlada res v Kromerizu ustanovila česko gimnazijo, zato je pa nemško občinsko gimnazijo v Moravskej Trebavi vzela v državno oskrb in nemško spodnjo gimnazijo v Granici razširila v zgornjo gimnazijo. Kako so Nemci na Moravskem zatirani pod sedanjo vlado, jasno kaže to, da imajo 27 srednjih šol, Čehi pa le 8, če tudi so tri četrtine prebivalstva česke.

Kako brezozirni so madjaroni na **Hrvat-skem**, kaže to, da je Zagrebški kardinal-nadškof zaukazal dvema poslancema, ki sta duhovna, da se imata takoj vrniti na svoji fari, in se tako ne bosta mogla udeleževati sej. Ta dva poslanca pripadata namreč stranki prava.

Novatenje v **Hercegovini** je tako le izpalo: V okraji Bilek so vzeli k vojakom 11 pravoslavnikov in 4 mahomedancev, v okraji Derventskem 20 katolikov, 16 pravoslavnikov in 11 mahomedancev, v okraji Zenica, 8 mahomedancev, 6 pravoslavnikov in 6 katolikov, v Trebinjskem okraji 7 pravoslavnikov in 6 mahomedancev, v Mostarskem okraji 16 katolikov, 13 mahomedancev, in 12 pravoslavnikov; vkupe 52 pravoslavnikov, 42 mahomedancev, in 41 katolikov.

Vnanje države.

V Tavastovu na Finskem bil je baje boj mej prebivalstvom in **rusko** garnizijo. — V Harkovu so oboroženi nihilisti napali pošto, da bi oropali pol milijona rubljev. Poskus se jim ni posrečil. Napadnik: so zbežali in oblasti jih neso moge dobiti.

Ustaškemu vodji Peko Pavloviću, kateremu je srbska vlada vzela vse premoženje, ko je bežal iz Belegagrada, je **bolgarska** vlada dovolila 150 frankov penzije na mesec.

Francoske vladi prouzučuje velike sitnosti njena vnanja politika. Nadejala se je, da bode pri shodu zbornice mogla jima že naznaniti kake odločbe vspehe proti Kitajcem. Prvi vspehi admirala Courbete so tudi to obetali, a poslednja poročila od tam so pa taka, da ni upati kmalu konca boja. To bode gotovo opozicija porabila proti vladi, tembolj ker je že poprej vedno prorokovala, kako nevarne so vse vojne operacije v Tonkingu. Poleg tega bode pa še opozicija očitala vladi druženje z Nemčijo. Vse to bode baš sedaj, ko vlada tudi v Tonkingu ni imela posebne sreče, jako hudo orožje proti njej, kajti francoski narod še nikakor ni pozabil škode, ki mu jo je napravila Nemčija. Zaradi teh težav vlada sicer še ne bode pala, kajti še vedno sme računati na večino, vendar bode njen upliv se zmanjšal. V vladnih krogih se sedaj resno bavijo s tonkinškimi zadevami. Kakor se govori, hoče vlada v kratkem tja poslati 12 tisoč mož. Vrh tega se bode pa tudi skušalo po diplomatičnem potu sporazumeti se s Kitajcem. V ta namen bode Francoske baje služilo pesredovanje Nemčije in Severne Amerike, morda še celo Anglije. Francozje so se prepričali, da Kitaj ni tako onemogel, kakor se je mislilo, in da bi vojska s tako veliko in tako obiljeno državo vsekako bila težavna, to pa tembolj ker nje torpedne manevre vodijo zvedeni Angleži.

Nemški cesar je izdal ukaz, da uradniki, ki imajo izvrševati vladne akte in se morejo disciplinarnim potom odstaviti, ne smejo delovati, proti vladnim kandidatom. Kako drugače pa postopa naša vlada. Uradniki naši skoro povsod z vsemi silami delajo za vladi nasprotne liberalne kandidate, ministerstvo pa vse to mirno gleda.

Belgijsko ministerstvo je dalo ostavko, ker so poslednje občinske volitve tako neugodno izpale. Sedaj se pa bode sestavilo začasno poslovno ministerstvo pod predsedstvom Bernaerto. Več liberalnih belgijskih županov namerava uložiti prošnjo na kralja, da bi se odpravil nov šolski zakon. Pričakovati je, da se kmalu razpusti zbornica.

Tudi na **Turškem** se začnajo izgrede proti židom. V Čorlu so pravoslavni napali žide. Dolže jih da so uplenili nekega štriletnega pravoslavnega dečka. Oblasti so vsled tega že tudi preiskale več židovskih biš, pa neso neki dobile nikakega sledu. Ljudstvo je silno razdraženo. Drenopoljski generalni guverner je moral tja poslati vojake, da varujejo Abrahamove potomce.

Sedanje zasedanje **angleškega** parlamenta se ne bode bavilo samo z volilno reformo, kakor se je prej mislilo, temveč na vrsto pride tudi Northbrookovo poročilo o egiptovskem vprašanju, kredit za sudansko ekspedicijo in še več drugih predlog. Kako dolgo bode trajalo zasedanje, je zavisno od zgornje zbornice. Ako bode ta se postavila odločno proti vladi, bode se končalo zasedanje koncem novembra, in brž potem razpustil parlament, sicer bode pa zasedanje trajalo neprestano do avgusta meseca.

V slučaju, da se zmanjša **egiptovska** vojska na 3000 mož, bode se baje odpustili vsi angleški častniki, izimši samo deseterico.

Novi **kitajski** poslanik za Dunaj, Berolin, Rim in Haag, Shu-Tsin-Tsen prišel je v Berolin s svojo soprogo, hčerjo in spremstvom. Ker Kitajci, kateri se strogo drže starih običajev, v tcih slučajih puste žene doma, se sodi, da mora novi poslanik pripadati k naprednej kitajskoj stranki, ki se je že otresla raznih domačih predsodkov. V Kitaji je Shu-Tsin-Tsen opravljal že razne visoke državne službe.

Dopisi.

Iz Idrijske okolice 22. oktobra. [Izv. dop.] Umrla je, kakor je bilo v našem listu že objavljeno, 7. t. m. gospa Ana Žnidaršičeva, posestnica v Idriji. Nenadoma zadela je bridka osoda obče spoštovano rodbino. Ves okraj, posebno kmetovalci vse okolice bridko obžalujejo veliko izgubo blage pokojne matere! Kdorkoli je imel priliko z njo osobno občeovati, jo je spoštoval. Z njo neso le otroci, izgubili preblogo, dobro mater, ampak vsak narodnjak obžaluje nje izgubo, kajti stala je v najljutejšem boji nemštva proti slovenstvu, v katerem so Slovenci zadnje desetletje marsikaj poskusili, zmirom pri narodni slovenski stranki, oddajala, ker so imele ženske takrat še po starem volilnem redu volilno pravico, vsakdar svoj glas za narodnega kandidata, če se jo še tako pritiskali visoki takratni c. k. rudarski uradniki, podpirala pa tudi vsako narodno stvar, posebno narodna društva, v prvi vrsti narodno Čitalnico v Idriji; bila je do smrti zmirom zvesta, dočim so marsikateri vsled pritiska od zgoraj zapustili iz strahu narodno ognjišče. Velika dobrotnica bila je tudi kmetovalcem v okolici. Marsikateri, ko je bil v eksekuciji, obrnil se je do blage gospe in v zadnjem trenutku rešila je mnogokrat obupanemu kmetovalcu posestvo, ker mu je posodila novce, da je plačal svoj dolg in stroške, mnogokrat dobro vedoč, da posojenega denarja ne bo več ali vsaj ne kmalu nazaj. Tudi revežem mesta Idrije je bila velika dobrotnica. Bodi blagi ženi hvaležni spomin!

Domače stvari.

— (Lajbacherica) na našo včerajšnjo opazko odgovarja „à la buzara“. Neče namreč priznati, da se je zmotila, ampak trdi, da smo notico o amerikanskem poljubu, ki je bila pred par dnevi objavljena, že v oktobru 1873. leta svojim čitate-

Naš „doktor“ ni mogel odreči tako prijaznej ponudbi, kajti čim večje je poznanstvo mej naobraženimi zapadnjaki v tem kraju, tem zanimiveje. Na kako bolezen niti mislil ni.

Stopita čez prag nizkih vrat, kakor so sploh v orijentu navadne in prideta v jako snažno pred-sobo. Vse je bilo čisto in v najlepšem redu, videlo se je, da tu vladajo nežne ženske roke. Bilo je že proti večeru. Pride njima nasproti prijatelj Šestakovskega, mož srednje dobe, prijazen a nekako otožen, ter ju pozdravi z „dobro došli“ po italijanski, ko je Šestakovski predstavil svojega sodruga kot doktorja M. Ta se je malo stresel pri tem nenavadnem naslovu, a popraviti ga ni bilo časa niti prilike, ker jih je takoj peljal v sobo, kjer je bila njegova gospa in hčerka, od tam pa v drugo sobo k — bolniku, k drugej, mlajšej hčerki.

Tam na postelji ležala je bolna Julika, katerej je bilo okolo 16 let. Na bledem obrazu videle so se prekrasne črte milega lica, in ko je odprla svoje oči, bila je slast v nje pogledati. Malo se je začudila, ko je zagledala nepoznanega gospoda, a oče jej je precej povedal, da je to doktor. Ta pristopi bliže, zamisli se v svoj položaj, kolikor more, ter začne, kakor je to navada, žilo tipati na nežnej ro-

čici, potem pogleda še jezik in reče: ni nič kaj hudega, bo prešlo, mrzlica, nerazpoloženje vsled pre-mene temperature, ki je tukaj bolj ostra. Julika se sladko nasmehne in pogleda milo doktorja, ne kakor bolnik zdravnika, nego kakor zaželenega in težko pričakovanega prijatelja. Okolu stoječi pa so to pripisovali uplivu tolažilnih besed; a on sam je bil tako pozabil svojo dolžnost, da so ga morali še vprašati, kaj bo priporočal bolnici in kaj predpisal. „Ni treba ničesar, saj že gre na bolje, bomo jutri videli, kako se bo obrnilo.“

In res, dekletu so je obrnilo na bolje. Po noči je imela mirno spanje. Fantazije so prešle, — tako je pripovedoval oče, ko je drugi dan doktor zopet prišel ob istem času.

Doktor pogleda dekleta, ki ga še prijazneje pozdravi, nego včeraj, ter pritrdi, da bo skoraj popolnoma odleglo. „Vendar, prosim Vas, gospod doktor, pridite zopet skoro,“ reče Julika in zaupljivo pogleda „doktorja“. Ta je seveda rad obljubil, ker se je počel živo zanimati za njo. Tako je dobajal redovno skoro vsak dan. Dekle je brzo okrevalo popolnem, zadobilo mladostno svetoče lice, a vendar doktorja ni mogla pogrešati. Ako ga kateri dan ni bilo, precej je popraševala pri Šestakovskem, kde je,

zakaj ga ni. Razodela je tudi njegovej ženi, da doktorja že od davna ljubi, že prej nego je bila bolna, videla ga je v cerkvi s kora, kjer je on ni videti mogel in da je srčna rana bila največ povoda dala njenemu bolehanju. Žena Šestakovskega je to pripovedovala svojemu možu, a mož — doktorju.

Ta je bil vsled te vesti jako prijetno iznenaden, a v prvem trenutku ni si bil gotov, kako je prav za prav z njim: da-li že tudi on ljubi Juliko, katero je ozdravil s svojo navzočnostjo, brez vsega doktor-skega znanja; ali pa le Arabelo ljubi.

Ni se mogel dolgo odločiti. Arabela je bila daleč, in on ni znal, da-li jo bo še kdaj videl, in ako jo vidi, da-li si bo on njeno srce pridobil. Nikdar je še ni razodel svojega srca, česar tudi zaradi neznanja jezikov ni mogel storiti, — a ona je bila še prenašljiva, da bi jo bil mogel spoznati po njenem obnašanju.

Z Juliko sta se pa dosti dobro razumela v slovanskem jeziku. A razen tega je tudi ona govorila še 4 druge jezike, katerih pa doktor ni poznal. A zadostovala je slovansčina, da se razodene ljubezen. —

Čez nekaj tednov jej je povedal, da ni doktor medicine, pač pa neke druge znanosti „in spe“. To

ljem postavili na mizo. Ta trditev ljubeznive Lajbaherice je navadna — laž in mi javno vabimo slavno uredništvo uradnega lista, da se blagovoljno potruži k nam, kjer se bode iz letnika 1873. lahko prebrčalo, da jo vedoma neresnico pisalo. — Lajbaherica je tudi toli slaboumna, da nas imenuje „ältestes Tagesjournal“. Ali že sama več ne ve, koliko je stara? Če jo je spomin res že tako silno zapustil, naj pokliče par veščakov, da jej pogledajo na zobe, potem bode lahko vzdihla: Et meminisse juvat!

— (Uredništvo „Slovanovo“) prosi nas naznaniti, da mu je c. k. deželno predsedništvo zabranilo prrediti drugi natis konfiskovane 44. številke. Zato bode pa prihodnja številka, ki izide dne 30. t. m., obsegala dve celi polji.

— (Umrli) je včeraj v tukajšnjem frančiškanskem samostanu brat Luka, dolgoletni vratar obče znan po svoji prijaznosti in kot administrator časnika „Cvetje z vrto v sv. Frančiška!“ R. I. P.!

— (Društvo zdravnikov na Kranjskem) zboruje v sredo 29. t. m. s sledečim sporedom: A. Notranje zadeve, posebno poročilo poslanika k shodu avstrijskih zdravnikov v Brnu, vladnega svetnika prof. dr. Valente. B. Predavanja: 1. Primarij dr. Dornig predstavlja bolnike. 2. Dr. Gregorčič: porodnolovska poročila z demonstracijami. Pa končani seji se snidejo društveniki pri „Malči“.

dr. — i —

— (V Zagrebu) otvori se v 8. in 9. dan novembra posebno svečano palača za akademijo. Mesto se pripravlja za to slavnost, h kateri dojde tudi prvi založitelj akademije vladika Strossmayer.

— (V Slapško šolo) so za prihodnje leto vsprejeti sledeči učenci: Franjo Kavčič iz Šent Vida, Suša Henrik iz Senožec; Matija Strelar iz Vinice; Nikolaj Šumic iz Drnovce; Janez Petrič iz Podpeči. Izpit za letošnje leto bode na Slapskejšoli v sredo 29. oktobra.

— (Pošto.) Trgovinski naš minister name-rava pri pošti uvesti to olajšavo, da bodo pismo-noše, ki prinašajo nakaznice, jih tudi takoj strankam izplačevali, seveda s potrebno previdnostjo. Kakor znano, treba je bilo dosedaj samemu iti na pošto, kjer se je dobil nakazani denar. Da bode možno zvrševati rečeno olajšavo, treba bode število dotič-nih pismonoš pomnožiti in jim delokroge ožje na-praviti.

— (Trgatev) na Primorskem, se, kakor čtamo v Tržaških listih, ni posebno obnesla. Tržaška okolica posebno pa vasi Sv. Križ, Prosek in Kontovel so še precej nabrale. V Istri pa je slabše, kakor lani. Poreški okraj, Koper, Piran, Buje, do-bile so jedva tretjino lanskega vina. Isto tako Kras in Vipava. Kolikor se je pridelalo, je pa baje jako dobra kapljica.

— („Soča“) ima v včerajšnji številki na-slednje drobnosti: Odlike vsled razstave učnih pri-pomočkov in šolskih izdelkov so dobili mej drugimi naslednji gospodje, in sicer odlike I. vrste: Fran Vodopivec, okr. šolski nadzornik v Gorici; Ambrož Poniž, nadučitelj v Rifenbergu; Franc Strnad, nad-učitelj v Črnicah; profesor Hauptmann v Gradci; — odlike II. vrste gg. učitelji: Koršič, Lovrenčič v Kamajah, Leban v Trstu. Odlike I. vrste je dobila

se jej ni nič novega zdelo, kakor da bi bila to že prej vedela. Vprašal jo je: „od kedar me poznate?“ „Že dolgo; vi ste bolezen zakrivali, vi ste me zopet ozdravili.“

Pri teh odkritosrčnih besedah stisnil bi jo bil skoro Evropec na svoje srce, ter jej rekel, da jo ljubi, ko bi ne bil spomin na Arabela spet pre-šnil njegovega uma.

A tako je tekel teden za tednom, mesec za mesecem.

VII.

Mine zima, pride prekrasni mesec maj. V cerkvi se začno večernice vsaki dan v somraku; k njim je hodila Julika in tudi doktor s svojimi pri-jateljci. Vsi so radi poslušali ubrano petje Marijinih pesnij v francoskem jeziku, in ugodno je delo člo-veku videti na oltarji goreče sveče in brleče lam-pice, kakor jih je gledal doma v svojih mladih letih. Ti trenotki bili so napolnjeni vsikdar z najblažnejimi čuvstvi, in prava pobožnost čitala se je raz lica navzočih. Julika je bila vsekdar utopljen v molitev, ako ni pevala zajedno z drugimi gospodičinama.

Teh se je bilo nabralo mej tem že toliko, da so sestavile ubran kvartet, kateri je bil še bolji nego znani evropski.

tudi gospodičina Emilija Kren, voditeljica sloven-skega otroškega vrta in slovenski otroški vrt. — G. Josip Pagliaruzzi, avskultant pri c. kr. sod-niji v Gorici se je odpovedal svojemu mest, ter od-šel v Koborid. — V Brginji pri Koboridu odpre se s 1. novembrom poštna postaja. — Na sloven-skem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici bode javna skušnja učencev za drugi semester prihodnjo sredo 29. dan t. m. ob 9. do 12. ure predpoludne.

— (Odborova seja pol. društva Edi-nost) je bila 19. t. m. in sklenilo se je, da se skliče občni zbor društva v Katinaro dne 9. no-vembra popoldne ob pol 4. uri. Dnevni red občnega zbora bode ta-le: 1. Prošnja na c. k. dež. vlado, da se pomnože kurzi za slovanski jezik na Tržaškej c. k. gimnaziji, in da so na omenjenem zavodu na slovenščino ima jednak obzir, kakor na italijansčino. 2. Pritožba na mestni zbor, ker mestni magistrat še vedno pošilja v okolico le italijanske spise in na-znanila, akoprem je uže pred leti c. k. deželna vlada odločila, da imajo okoličani pravico zahtevati, da jim magistrat dopisuje slovensko; naj se torej ma-gistrat drži postavnih določeb in §. 19. temelj-nega zakona. 3. Odborovi nasveti glede ustanovitve večje posojilnice in hranilnice v Trstu in dotični sklep. 4. Posamezni predlogi in interpelacije. Ker je dnevni red velike važnosti, nadejati se je, da se udeležé tega javnega zbora vsi zavedni Slovenci iz Trsta in okolice in tudi rodoljubi iz bližnega Krasa in Istre.

„Edinost.“

— („Južnoštajerski koledar) za na steno“ izšel je pri I. Leonu v Mariboru v nemški in slovenski izdaji. Cena 25 kr.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Budimpešta 25. oktobra. Dolenja zbor-nica vsprejela je adresu večine s 195 proti 133 glasovom. Potem predložil je Szapary dr-žavni budget za 1885. Po tem budgetu bode: Vseh dohodkov 326.3, izdatkov 337.9, pri-mankljaja 11.6 milijona. Deficit torej za 8.9, milijona manjši nego 1884. l.

Razne vesti.

* (Hitrost vožnje po raznih želez-nicah.) V Evropi prevozi najhitrejši vlak mej Lon-donom in Prestonom v jedaj uri 77 km., drugi angleški nagli vozeč mej Londonom pa Ekseterjem 48 km. zimši neznatno pomudo na postaji po tri minute na prihod in odhod. Najhitrejši nemški eks-presvlak Kolonija-Hanoveranski prehiti v jedaj uri 70 1/2. Berlin-Mindenski 68.8, Berlin-Vratislavski 67 1/2. Berlin-Hamburški 65, Solnograd-Dunajski 55 in Simbach-Stuttgarski 52 1/2 km. Ta izredno hitrost naših evropskih brzovlakov je pa v primeri z ono ameriškimi nagljev prava polževa počasnost. V Ameriki švigajo po železnih tirih nekateri vlaki kakor blisk. Tako prevaža bliskovni vlak Novo-jorsko „Tri-buna“ vsako nedeljo na vse zgodaj svojim na-poletniskih počitnicah bivajočim čitateljem z neverjetno hitrostjo. Na postajah nikjer ne postoji, le služabnik vrže na vsaki postaji velik zvezek časopisov z vlaka in posli tega lista urno raznesó na voze in konjih časopis svojim naročnikom, da jih bero že pri za-jutreku. Ta vlak je letos 7. septembra švigajoč po osrednji železnici Novo-jorske (Novi Jork Albany) vozil 235 km. brez vsake pomude z bliskovo hi-trostjo po 100 km. v jedaj uri. Stroj je imel neko

Nekega dne, sredi maja, začuje se na koru čist in prijeten alt-glas, kateri se je, Evropecu precej znan zdel, tako da se brzo obrne in pogleda, da li je v istini Arabela na koru. Ni se prevaril. Pa do-končanih večernicah postoji malo pri vratih, kdaj pride Arabela. Bila se je v tečaji jednega leta malo premenila na licu, katero ni bilo več tako ljubeznivo-milo, in njene oči so nekako prevzetno gledale okolu, a cela njena nošnja bila je neokusna, fantastična; nič jej ni ostalo od one prejšnje nežnosti, najivnosti in orijentalne mičnosti. Sedaj ni bila več niti po evropski niti po orijentalni, nego pravi tič-miš.

Evropecu je precej nekako odleglo pri srci, in zdelo se mu je, da se je obrnilo kakor magnetna igla tja, kamor ga naravno vleče, ko je odstranjena zapreka, ki je bila dolu na potu v osebi Arabele. Še tisti večer bil je Evropec sam seboj na čistem: „Julika je meni to, kar sem jaz njej.“

Drugo jutro jej je odkril svoje srce — in ni bilo srečnejše ljubezni, nego mej njima.

Arabela pa si je našla par v nekem Levan-tincu. A nadpis: „prepovedano je cvetje trgati“, z Arabelinim imenom odnesli so Evropejci neke temne noči z vrta ter ga zakopali zajedno s svojimi mla-dostniki — upi in sanjami.

napravo, ki je sama mej vožnjo zajemala potrebno vodo iz mej tirom ležečih posod.

* (Uzorne razmere.) Carigradski listi skušajo svoj dovtip nad čudnim dogodkom pri ujet-niškem vodstvu. Dvanajst kudosmrtnemu delu v pri-silno delavnico obsojenih zločincev, večinoma moril-cav, želi, svojim trpečim sobratom v drugej ječi čestitati k prazniku „Kurban Beiram.“ V spremstvu osmih žandarjev spuste zares dvanajst potepuhov — na pot. Mej potom se tolpa, kakor bi trenil, razprši na razne kraje. Čuvaji hite za njimi, jih primejo, a jeden kaznjencev potegne ja-tagan in rani svojega zasledovalca. Razen jednega so ujeli ipak vse. A ves dogodek — posebno ja-tagan v rokav dosmrtnega kaznjenca — priča nam o popolnem turških odnosajih. Izborna najivno je tudi poročilo turške policije, katera o jednom be-gunu izjavlja, da ne ve, zakaj bi bil ubežal.

* (Amerikanska radodarnost.) Kako darežljivi in milosrdni so državljani po Zjedinenih državah, nam priča izredna in velika radodarnost Mr. I. Garetta v Baltimore. Ta dobrosrčen mož je volil ubogim jeden milijon dolarjev v 6% vred-nostnih papirjih, potem zapustil 50.000 dolarjev, od katerih obresti bodo dobivali za podporo marljiv in ukaželjni ljudje. Sicer je pa tudi svoji hčeri po-pustil veliko milijonov. — Nek drug. bogatin, znani M. Vanderbilt, je daroval zdravniškemu društvu v Novem Jorku 500.000 dolarjev za zidanje društvu potrebnih poslopij. — Taki radodarni amerikauski strijci bi bili tudi Evropecem ljubi in sosebno nam Slovincem v narodnem oziru jako potrebni.

* (Mala potovalka.) Pred tremi meseci umrla je v Indiji soproga tam službujočega angleš-kega kapitana Wight-a. Ko je potem tudi zapuščenka triletna hčerka počela bolehati, sklene oče svo-ega otroka poslati na Angleško k starej materi. A ker nema premoženja, ne more dati svojej malej hčerk nikakega spremstva na več tisoč milj dolgi pot. Naroči toraj nekaj obleke in predpasnikov, katerim so bile na prsih ušite besede: „Meni je ime Nelly Wight, sem tri leta stara in prosim, da bi me k moji stari materi Fanny Paking v London peljali.“ Tako pošlje otroka samega na daljno potovanje po morji. Mala potovalka dospé srečno v London k svoji stari mami. Princezinja Waleska, zabavši to čudno pogodbo, pozove otroka k sebi in ga izpra-šuje o dogodkih mej potovanjem. A ne zve prav veliko od male punčike in ne nasiti svoje rado-vednosti. Nelly jej je vedela povedati samo to-le: „Našo hišo je obdajala velika vola in jaz sem do-bivala veliko več potvice nego doma pri očetu.“

* (Prostost veroizpovedanj v Japanu.) Mikado je kot bivši višji poglavar budajtor v Japanu razglasil ukrep, vsled katerega budajzem in šinto nehati biti državni veri japonski. Vsak držav-ljan lahko sprejme tisto vero, katera mu bolje ugaja. Duhovniki obeh veroizpovedanj izvolijo iz svoje srede jednega za višjega poglavarja, kojega izvolitev pa mora japonska vlada potrditi in ne do-bivajo svojih letnih plač več iz državnih blagavic, ampak iz cerkvenih dohodkov. Mikado se je toraj odpovedal častnemu dostojanstvu višjega verskega poglavarja Japoncev.

* (Lakonično.) Jeden najstarejših oficirjev francoske vojske, o katerem je Napoleon I. vedel, da so pozabili imenovati ga majorjem, je svojo opravičeno prošnjo prav umetno v pet besed sestavil. Pri nekem vojaškem pregledu jezdi vladar počasi memo vojakov. Omenjeni častnik stopi naprai in reče: Sire, „petnajst bitk, legijoner, stotnik!“ — Cesar se obrne in odvrne: „Polkovnik, poveljnik, baron!“

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem-peratura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
24. okt.	7. zjutraj	733.67 mm.	+ 2.0° C	sl. jz.	dež.	8.00 mm.
	2. pop.	732.53 mm.	+ 5.0° C	sl. szh.	obl.	
	9. zvečer	733.75 mm.	+ 2.4° C	sl. vzh.	d. jas.	d. in sn.

Srednja temperatura + 3.1°, za 6.5° pod normalom.

Dunajska borza

dne 25. oktobra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	80 gld.	93	kr.
Srebrna renta	82	10	„
Zlata renta	103	45	„
5% marona renta	96 gld.	—	kr.
Akcije narodne banke	861	—	„
Kreditne akcije	287	25	„
London	122	10	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	70	„
C. kr. cekini	5	78	„
Nemške marke	59	90	„
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	124	50
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	172	80
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	45	„
Ogrska zlata renta 5%	123	05	„
„ 4%	93	35	„
„ papirna renta 5%	88	80	„
5% štajerske zemljišč. od vez. oblig.	104	50	„
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	115	50
Zemlj. ob. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	121	30	„
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	109	30	„
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	105	50	„
Kreditne srečke	100 gld.	178	—
Rudolfove srečke	10	18	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	106	—
Tramway-društ. velj.	170 gld. a. v.	213	75

(679) Žalujoča rodbina.

(680) **žalujoča rodbina.**

(682) Žalujoči stariši.

(672—1)

Župan: Grasselli.

Več novih

(647—3) **Janez Sodnikar,**
v Ljubljani, Vila Mally, pod Golovcem h. št. 8.

(663—2) **Luka Tomšič** na Poljanah št. 12.

Anton Paparotti v Trstu. (661—2)

6 letna garancija!
 Podarok brezplačno. Na mesečne obroke po 4-5 gl

Produkt brezplačno. Na mesečne obroke po 4-5 gl.

vinotoč,

Ljubljana. Janez Hafner.

.....

Iz Trsta v Novi-Jork naravnost.

V NOVI-JORK. — Odhod iz TRSTA.

Kajuta za potnike **200 gold.** — Vmesni krov **60 gold.**
Potniki naj se obrnejo na (611—20)

J. TERKUILE,

generalnega pasažnega agenta,
Via dell' Arsenale Nr. 13, Teatro Comunale, v Trstu.

Zaradi vožnje blaga obrne naj se na **Emiliano d' Ant. Poglajen**, generalnega agenta v **Trstu**.

se dobiva iz (476—16)

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

po nizkej ceni.

za lepšanje grobov in rakev.

(668—2) **ALOJZIJ KORZIKA.**

izdateli in odgovorni urednik: Ivan Železnikar

v dra. F. Supančič-a hiši pri pošti se takoj dá
v najem. (675—2)
Pogoje pove gosp. Lasetzky, krojaški mojster v isti hiši.

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckýjevega mostu, I. nadstronje.

Naročila z dežele izvršujejo se naglo in po ceni. (673-2)

priloga (665-2)

v Ljubljani, na Prešernovem trgu.

Natančnejše izpovedbe in prospekti zastonj.

priporočujeta svojo posebno veliko in lepo zalogo

na oglu Glavnega trga in Poštnih ulic šte. 36, v hiši gospoda
Jožefa Kosta, fabrikanta žajfe, „pri stepihu“.

Laetnina in tisk „Narodne Tiskarne“.